

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 2.....הלכתא למשיחא
- א. חביתי כהן גדול לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים ודוחות את השבת
2.....מחינתן והרקדתן אינו דוחה את השבת
- 4.....הלכה למעשה
- ב. כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת ושאי
4.....אפשר לה לעשותה מע"ש דוחה את השבת
- 5.....הלכתא למשיחא
- ג. כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ואין בהן מעשה כלי בחוץ6
- ד. שתי הלחם ארכן שבעה טפחים ורחבן ד' טפחים וקרנותי' ארבע אצבעות6
- ה. לחם הפנים ארכן י' טפחים ורחבן ה' טפחים וקרנותיו שבע אצבעות
7.....לחם פנים שיהו לו פנים
- ו. השלחן ארכו י"ב ורחבו ו' לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' נותן ארכו כנגד
רחבו של שולחן כופל טפחיים מכאן וטפחיים מכאן וטפחיים ריוח באמצע כדי
שתהא הרוח מנשבת בהם.....11
- ז. אבא שאול אומר שם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים12
- ח. וארבעה סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן שהיו סומכין בהם
שנים לסדר זה ושנים לסדר זה וכ"ח קנים כחצי קנה הלול ארבעה עשר לסדר זה
וי"ד לסדר זה12
- ט. לא סידור קנים ולא נטילתם דוחה את השבת אלא נכנס מערב שבת
ושומטו ונותנו לארכו של שלחן14
- י. כל הכלים שהיו במקדש ארכן לארכו של בית15
- יא. נמצא שלחן מקדש י"ב טפחים למעלה15
- יב. והאיכא קנים קנים שקועי משקע להו ... משום איעפושי לחם...דמגבה ליה
פורתא 16

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

- יג. והאיכא קרנות קרנות לגווייה דלחם כייף להו ולחם עלייהו נח ליה16
- יד. מסגרתו למטה היתה ... מסגרתו למעלה היתה.....17
- הלכה למעשה.....18
- טו. טבלא המתהפכת טמאה ... תיבעי לך.....18
- טז. וכל כלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה ... מה שק מטלטל מלא וריקן אף כל מטלטל מלא וריקן.....18
- הלכתא למשיחא.....19
- יז. על השלחן הטהור טהור מכלל דאיכא טמא.....19
- יח. מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראין בו לחם ואומרי' להם ראו חיבתכם לפני המקום ... גם גדול נעשה בלחם הפנים סילוקן כסידורו שנאמר לשום לחם חם ביום הלקחו.....20
- יט. השלחן והדולבקי שנפחתו או שחיפן בשייש ושייר בהן מקום הנחת כוסות טמאין 21

דף צו.

הלכתא למשיחא

א. חביתי כהן גדול לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים ודוחות את השבת טחינתן והרקדתן אינו דוחה את השבת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר לעיל דף ג. שחביתי כהן גדול¹ לישתן ואפייתן בפנים², ודוחין את השבת ואת הטומאה ככל קרבן שקבוע לו זמן³. שנאמר תפניני שתהא נאה ולא תאפה מבערב⁴, ועוד כיון שמחבת ומרחשת היו בעזרה, ושתיהם מכלי השרת ומקדשין⁵. אם תאפה מבערב תפסל בלינה שהמרחשת⁶ מכלי הקדש היא.

טחינת סולתן⁷ והרקדן בחוץ ואינן דוחין את השבת.

¹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ג הלכה יח

² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה בג

³ תו"כ צו פ"ג פרשה ג' ופ"ד באותו פרשה יעו"ש ואיתא שם דווקא מנחת חביתין של כה"ג דוחה את השבת ואת הטומאה משא"כ מנחת חביתין של חינוך כהן הדיוט אין דוחה השבת וטומאה יעו"ש היטיב. הר המוריה שם

⁴ קשה דאמאי כתב רבינו ז"ל מעם זה דכבר דחו אותו בגמרא (דף ג' ב) דאמרו שם אי אפי לה מאתמול אינשפה לה והקשו שם אימא דכביש לה בירקא כלומר טומנה בירקות כדי שלא ישלט בה הרוח. ולזה תירצו הטעם האחר דנפסל בלינה. ואם כן רבינו ז"ל לא היה לו להזכיר מעם הדחוי כלל וצ"ע. ואף על גב דרבינו ז"ל כתב כאן תאפה נאה ובפ"ג מהל' מעשה הקרבנות כתב תאפה נא בין בשל ונא ומשמע דהני פליגי שם בגמ' רבינו ז"ל פסק שם כר' יוסי דאית ליה תרוייהו וכדכתב הרב בעל כ"מ ז"ל שם. לח"מ. אולי אפ"ל בדוחק דהירקא הוא מחוץ לעזרה וא"כ כיון דנתקדש בכלי א"כ אין להוציאו לחוץ דנפסל ביוצא וכמ"ש התוס' בזבחים כ' ב' בד"ה יציאה וכו' מנחות ט' א' ד"ה ר"ל וכו' ועיין תוס' סוכה ג' א' ד"ה ואי וכו' יעו"ש היטיב ורב יוסף דאכתי לא ידע מזה דטעון כלי והיה סבור שאין מעון כלי וא"כ שפיר הקשה דהא יכול להוציאו לחוץ ולטומנו בירק אמנם למסקנא אה"נ דא"א להוציאו לחוץ והא דלא מייתי ירקא בעזרה ולטומנו שם דבזה מותר להכניסו בעזרה עיין לעיל פ"י מהל' מעשה הקרבנות הי"א אולי י"ל דלא מהני רק כשהירק מחובר ולא כשהוא בתלוש א"נ י"ל דרבינו ס"ל כדעת רש"י שם. ויש לעיין בזה ועיין תוס' מנחות ח' א' ד"ה ולר"ח וכו' דגנאי היה להוציא מכלי שרת לחול וכו' יעו"ש היטיב ובזה ניהא טפי. הר המוריה שם. ובמעשה רקח שם תירץ וי"ל דהרא מתרצת חברתה דכיון דפסק כר"י דדריש תופיני נא ונאה מינה נמי דפסק כרב הונא דדריש נאה וקושיית רב יוסף דכביש ליה בירקא אינה קושיא דאין זה דרך כבוד כלפי מעלה ומפני שפסק כר"י במעשה הקרבנות הוצרך להביא כאן דברי רב הונא שדורש נאה כר"י אכן בדיון זה עיקר הטעם הוא כדברי רבא דדריש על מחבת מלמד שטעונה כלי ואי אפי לה מאתמול איפסיל לה בלינה דהוא בתרא ותניא כוותיה וכן נראה שהבין המבי"ט ז"ל בקרית ספר שלא הזכיר אלא דרשת רבא והשמיט דרשת רב הונא עיין שם.

⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה בג

⁶ שם אמר על מחבת מלמד שטעונה כלי כלומר שע"כ טעונה מחבת. ולא ידעתי למה שינה רבינו ז"ל וכתב מרחשת. לח"מ שם. ואולי ט"ס הוא וצ"ל שהמחבת וכו'. הר המוריה שם. ובמעשה רקח כתב ומה שהעתיק כאן מרחשת בהכרח צ"ל דלאו דוקא וסמך למ"ש בפ"ג דמעשה הקרבנות דאיך יכתוב היפך פסוק מפורסם והרב לח"מ הניח בצ"ע עיין שם ולענ"ד נראה פשוט כאמור. אולם עיין מרכה"מ דרבינו דוקא קאמר ע"י פ"ב מהל' מעשה הקרבנות הכ"ג ופ"ג מהל' מעשה הקרבנות ה"ג ואח"כ קולה אותה על המחבת וכו'. ובפ"ג מהל' מעשה הקרבנות ה"ז מה בין מחבת למרחשת מרחשת יש לה שפה והבצק שאופין אותו עליה רך וכו' והרי בחביתין מרבה שמן ומעשהו רך, ורבנו גרים במנחות דף ג' ע"ב ר' יוסי אומר תאפינה ריבה אית ליה נא ואית ליה נאה אלמא דמחבת דחביתין היינו מרחשת.

⁷ תמידין ומוספין פרק ג הלכה יט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

הלכה למעשה

ב. כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת ושאי אפשר לה לעשותה מע"ש דוחה את השבת

כבר התבאר במסכת שבת דף קל. ויבמות דף יד. ולעיל דף עב. שמילה בזמנה דוחה את השבת. ועם זאת חובה להכין מבעוד יום⁸ את כל הדרוש לצורך המילה כגון תחבושות הנחוצות, גזרות לפי מידה, משחה בשפופרת לשים על מקום הברית אחרי המילה, לא עשה כן מבעוד יום, וגם אין להשיג תחבושות מוכנות אצל מי שיש לו, כי אז אסור למול על דעת שיגיע המצב לידי פקוח נפש ואז יהיה מותר בשבת לעשות את צורכי המילה הדרושים לרפואתו של התינוק, אלא צריך לדחות את המילה למחרת היום, ולא לקיימה בזמנה.

אך בדיעבד כלומר אם כבר מלו את התינוק בשבת, בין מתוך הנחה שצורכי המילה לטיפול בתינוק נמצאים, ובין שעבר ומל תוך ידיעה שלא הכין את צורכי המילה מבעוד יום, מותר לעשות בשבת כל הנחוי לרפואתו של התינוק.

אולם לא התירו לעשות בשבת אלא את המילה עצמה, אבל בנוסף למילה אסור לחלל שבת בכל צורה שהיא, לא באיסורי תורה, ואף לא באיסורי דרבנן, לא על ידי יהודי ולא על ידי נכרי. ולפיכך גם אם יש צורך להעביר את התינוק ברכב אצל המוהל, או שהמוהל אינו יכול לבצע את המצוה אלא אם כן יסיעוהו ברכב בשבת, וכן אם יש צורך להכין את הסכין למילה, וכדומה, כל אלה הם רק מכשירי מילה, ואסור לעשותם בשבת.

וכעין זה התבאר במסכת פסחים דף סו. ששחיטת הפסח דוחה את השבת כשחל ערב פסח בשבת, עם זאת יש להכין מכשירי הקרבן מערב שבת, ואם

⁸ שו"ע ונ"ב או"ח שלא ו, ויו"ד רסו ב, ושש"כ לו יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שכח⁹ ולא הביא סכין, לא יביאנה בשבת שהרי מטלטל הוא בכרמלית ואין להתיר מה שיכל לעשות מאתמול¹⁰, אלא נותנה¹¹ בצמרו של הכבש או בין קרני הגדי והכבש ומכישו עד שמביאו לעזרה, ומקדיש את הבהמה שם. וי"א שאף אם שכח להקדיש את הסכין מערב שבת או החג, יקדיש שם¹².

י"א¹³ שרק אם צריך לטלטלו ברשות הרבים יעשה כן, אך מותר לטלטל את הסכין דרך כרמלית, לצורך עבודת מקדש, שאין שבות המקדש. במה דברים אמורים כשלא הקדיש פסחו עדיין ולא אמר זה פסח, אבל אם הקדישו לא יביא סכין עליו מפני שהוא עובד בקדשים¹⁴.

מילה בזמנה הנערכת בשבת, ויש חשש שהאורחים יחללו שבת כדי להגיע או שיצלמו את מהלך עשיית הברית¹⁵, יש לערוך את המילה בביתם בצינעא, בשבת, ומפרסמים שהמילה נדחתה ליום א' וביום א' מגיעים המוזמנים¹⁶. אם המילה עצמה כרוכה בחילול שבת בהבאת התינוק, וכדומה, בודאי שעל המוהל להמנע מלמול בשבת, וידחו את הברית ליום ראשון.

מילה שלא בזמנה, וכן תינוק הנולד בבין השמשות והנולד בניתוח קיסרי, כל אלו מילתן לא דוחה שבת או יום טוב, ויש לקיים את הברית מיד לאחר שבת או יום טוב.

הלכתא למשיחא

⁹ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק א הלכה יט

¹⁰ ערוך השולחן העתיד קפג יג

¹¹ מלשון הרמב"ם משמע כל סכין וא"כ ע"כ שהקדישוה כשהביאוה, אך בתוס' כתבו שאירי בסכין שהקדישה ועיין במהרש"א שאסור להקדישה בשבת שהא אין מקדישין ויש לדון לשיטתו, מה הדין בשכח שהרי אע"ג שאסור להקדיש גם אסור לשחוט אם אינו כלי שרת ועיין צ"ח שנתנו הסכין לקמן המופלא לאיש להקדיש

¹² שהרי בעינן לכתחילה כלי שרת לשחיטת הקדשים כמבואר במעשה הקרבנות פ"ד ה"ו. שארית נתן ועי"ש בלח"מ ובאבן באזל.

¹³ תוס'

¹⁴ בירושלמי איתא דכיון שהסכין לצורך שחיטתו לא מיקרי עבודה בקדשים והובא שם בתוס' ד"ה והא

¹⁵ ועיין בילקוט יוסף שובע שמחות ב פי"ז הלכות מילה בשבת, וז"ל יש אומרים שבכל זאת אין למוהל להימנע מלמול את התינוק בשבת, ולקיים את המצוה במועדה, כל שאין עושים שום חילול שבת בשביל המילה עצמה, שאין מביאים את התינוק ברכב, או מעלים ומורידים אותו במעלית וכדומה. ויש חולקים וסוברים שיש לדחות את קיום המצוה ליום ראשון, שיש לגדור בזה גדר ולעמוד בפרץ, לדחות את המילה ליום ראשון. ולענין דינא יש לעשות שאלת חכם, והכל לפי ראות עיני המורה, שפעמים עליו לגדור גדר ולמנוע פרצות בחומת השבת, ולדחות את המילה ליום א', ופעמים שעליו להורות שימולו אף בשבת.

¹⁶ וכדי למנוע בושות יש שנהגו שביום א' המוהל עושה עצמו כמל, וגם אין מברכים בשם ומלכות ממש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכָתָא לְמִשְׁיחָא בְרַף הַיּוּמִי

מסנת מנחות

ג. כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ואין בהן מעשה כלי בחוץ

כל המנחות¹⁷ טחינתן והרקדתן בחוץ, ולישתן ועריכתן ואפייתן בפנים¹⁸, ומחבת ומרחשת היו בעזרה, ושתייהם מכלי השרת ומקדשין, וכבר התבאר במסכת זבחים דף צה: וצו. ולעיל דף סג. שתנור של¹⁹ מקדש של מתכת היה מכיון שאופין בו שתי הלחם ולחם הפנים שאפייתן בתנור²⁰ וקדושתן בתנור²¹ הרי הוא כלי שרת²², וכלי שרת מחרס אין עושין.

ובדף נג: התבאר שכל המנחות²³ הנאפות נילושות²⁴ בפושרין²⁵ ומשמרין שלא יחמיצו, שהואיל ולישתן ואפייתן בפנים²⁶ בעזרה, אנשי פנים זריזין הן.

ד. שתי הלחם ארכן שבעה טפחים ורחבן ד' טפחים וקרנותי' ארבע אצבעות

¹⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה כג
¹⁸ כל שכתב רבינו אינו מדוקדק שהרי שתי הלחם ולחם הפנים קרויין מנחה ופסק רבינו בפ"ה מתמידין ומוספין שלישתן ועריכתן בחוץ. כס"מ שם
¹⁹ רמב"ם שם פרק יב הלכה כג
²⁰ משמע שמנחות לא נאפו בתנור זה אלא בתנור סתם שהוא של הרס. ועיין להלן.
²¹ ופירש"י וקדושתן בתנור שאין נעשים בכלי שרת לפי שאין טעונים שמן ואמרינן בפרק שתי הלחם לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים דתנור מקדש להו. כס"מ שם.
²² בגמ' איתא שיהא הקדישן לשם תנור. והרמב"ם לא הביא מזה כלום אף על גב דפוסק כר"ש דלא יביא מעשה כופה. נראה טעמו משום דהוא פוסק תנור מקדש דלא כר"ש בזה א"כ א"ש לקדוש התנור כס"ד דגמרא. שפ"א וכעין זה בזבח תודה שם.
²³ רמב"ם שם הלכה כא
²⁴ משמע דלכחילה מצוה ללוש בפושרין כדי לקיים אחר מצות שימור משלא יחמיצו. זבח תודה כב. ד"ה נילושות
²⁵ דהיינו כחמימות הרוק או כמים ששואבין בקיץ מן הנהר (משנה ברורה סי' תנה ס"ק לב) כיון שהלישה טובה יותר בפושרין מבצונן ויוצאת המנחה נאה יותר (ערוך השולחן העתיד שם סעי' כב)
²⁶ משמע דלחם הפנים אינו נילוש בפושרין כיון שנעשה בחוץ ודעת תוס' מנחות נה ע"א שכיון שהוא של הציבור ציבור שאני ואף בחוץ זהירים בכל. לקוטי הלכות מנחות נה ע"א זבח תודה ד"ה כל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שתי הלחם שמביאין בחג הביכורים מב' עשרונים סולת נקי, ואופין מכל עשרון לחם חמין א' לברד²⁷. כמו שהתבאר לעיל דף צד:

מרובעות הן²⁸, אורך כל חלה שבעה טפחים ורחבה ארבעה טפחים וגובהה²⁹ ארבע אצבעות. וי"א³⁰ שהיה מדביק בצק בכל זוית כמין קרנים³¹, ואורך הקרן ארבע אצבעות. כזה

ה. לחם הפנים ארכן י' טפחים ורחבן ה' טפחים וקרנותיו שבע אצבעות ... לחם פנים שיהו לו פנים

החלות של לחם הפנים, צריכות להיות שוות³², בסולת, ובאפיה, ובתנור שנאפות בו, ובאורכן ורוחבן, ובצורתן, שנאמר (ויקרא כד פסוק ה) שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת, שיהו שוות.

²⁷ ולישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים ככל המנחות. שם הלכה ז

²⁸ עיין כס"מ שמ"ש ומרובעות הן אפשר דיליף לה מלחם הפנים, וכונתו לכאורה על המשנה דיליף לה מלחם הפנים וצ"ע

²⁹ מפרש רבינו קרנותיו גובהה. כס"מ שם

³⁰ רש"י במשנה

³¹ הקשה מוהרמ"ז דכיון דודאי בצק זה לא היה יתר על העשרון אם כן ל"ל להדביק היה לו להמשיך הקרנות מגוף בצק של הדפנות ע"כ, ולענ"ד נראה דהך מלתא נפקא להו לרש"י והר"ב ממאי דלא מצינו שנקראים שתי הלחם לחם פנים גם כן כיון שגם הן שוין בצורתן לאידך בדפנות וקרנות ומשו"ה פירשו דשתי הלחם לא היו הקרנות מגוף הלחם אלא אח"כ היו מדביקין עליהן בצק אחר, משא"כ בלחם הפנים שהיו מגוף הלחם עצמו שכולו כדתנן במתני' דלקמן ולפיכך יצדק בו שם לחם פנים שבלחם עצמו מניה וביה יש לו פנים משא"כ בשתי הלחם. שושנים לדוד פי"א מ"ד

³² תו"כ אמור פרק יח. ועי' קרבן אהרן שם והתוהמ"צ למלבי"ם שם אות רכא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

צורת לחם הפנים י"א³³ שהוא כמין תיבה פרוצה כלומר כל חלה מהן מרובעת שנאמר (שמות שם פסוק ל) לָחֶם פָּנִים שִׁיהוּ לוֹ פָּנִים³⁴ רבים³⁵.

אורך כל חלה מהן עשרה טפחים, ורחבה חמשה טפחים³⁶, לפני שקיפלוהו, וגובהו י"א³⁷ שרומה שבע אצבעות³⁸. וי"א³⁹ שרומה טפה, וי"א⁴⁰ שרומה

³³ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה ט עין רש"י שמות כה כמ, והנוכת הבית (הפין) סי' נב והר המוריה וזבח תודה מנחות צד ב ד"ה והלכה, בדעתו, ועי' רשב"ם שמות שם ורבנו בחיי שם ומנחת הינוך מ' צז אות ט וזבח תודה שם שפסקו כר' חנינא שכן משמע מהמשנה. עיין ערוה"ש העתיד סי' קי סכ"ב ועי' כס"מ שם, לפי שהוא עדיף מר' יוחנן וקשיש מיניה, וחשוב כמו תנא, ועי' לח"מ שם, שהוא משום שבגמ' מנחות שם הקשו על ר' יוחנן ותי' בדוחק, וכע"ז בזבח תודה שם.

³⁴ שהלחם צריך להיות בעל ששה פנים, והיינו שיהיה מרובע, ולא עגול, שעל ידי כך הלחם מוקף מארבעה צדדים ומלמעלה ומלמטה. הר המוריה שם, אך ברש"י פי' שצריך שיהיו לו דפנות, הזקופות משני צדדיו כלפי מעלה, ורואות לכאן ולכאן לצדי הבית מזה ומזה, והרי זה כאילו יש ללחם פנים וכן פי' עה"ת ולשיטתו שדפנותיו זקופות כדלהלן. ועיין תפא"י במשנה שהלחם צריך להיות בעל שנים עשר פנים, שהואיל ולא נאמר כמה פנים צריך שיהיו לו, למדים ממנין הלחמים, מה הלחם שנים עשר, אף הפנים שבכל לחם יהיו שנים עשר, והיינו שיהיו לו דפנות זקופות משני צדדיו, לסוברים כן, שעל ידי כך תחתית הלחם מוקפת מארבעה צדדים, וכן כל אחת מהדפנות מוקפת מארבעה צדדים, ולרלב"ג יש בזה דרך אחר עיין בכס"מ.

³⁵ וברש"י הביא גירסא שיהיו לו פנים, דהיינו, קרנות, וכתב דצריך שניהם.
³⁶ עיין פסקי ר"ד שמדות אלו נמסרו בקבלה, ועיין ברגמ"ה שכתב בשתי הלחם, שנאמרו בהלכה למשה מסיני ומסתברא ש"ה לחה"פ ועיין ק"ס.

³⁷ רמב"ם שם שכך פי' מה ששינו וקרנותיו ז' אצבעות
³⁸ מה שתמוה לי עוד על רבינו א"כ הא דאיתא בפסחים ל"ז א' דלחה"פ היה עוביו טפח אמאן תרמייה ומכאן תמיה גדולה על הרלב"ג ג"כ שהעמיד העובי על שיעור קטן ומצומצם מאד יעו"ש היטיב והנה שוב ראיתי כי בס' עטרת ראש על ברכות נדפס שם בסופו קונטרס ארוך מזה יעו"ש כל מי שרוצה לעיין. הר המוריה שם, ולכאורה צ"ל כיון שהרמב"ם כתב שזה שיעורו קודם קיפולו ייצא שאם קיפלוהו לדעת הרמב"ם להלן שמשכיב את הכפל על תחתיתו של הלחם, ייצא 14 אצבעות שהוא גובה של כמעט 3 טפחים וע"כ צ"ל שכונתו לאחר קיפולו ובאמת בתחילה היה עושה טפח ושתי המפחים היתרים שיקפל היה עושה עובי אצבע וכשיקפלם היה יוצא שבע אצבעות או להיפך במרכז עשה אצבע והקפלים טפח ועיין להלן מהרש"ש ומהר"ם שיק בזה. אמנם ת"ע דלשון הרמב"ן עה"ת כה פסוק כט "הדפוס הראשון של בצק עשוי כמדתו של לחם וכשיעורו, ארכו עשרה ורחבו חמשה וקרנותיו שבע אצבעות, ובו מושיבין הבצק ומודדין אותו ומתקנין אותו" משמע שכל כולו שבע אצבעות וצ"ע.

³⁹ תוס' צד: סוד"ה כמין, שזהו פירוש פנים ואין פנים פחותות מטפח, כמש"כ בהדר זקנים שמות שם כג; עי' ר"י בכור שור שם כמ; עי' רבנו בחיי שם, שכ"ה על דרך המדרש ועי' שו"ת גבעת פנחס סי' פג ופנים יפות ויקרא כד ט, שאף הרמב"ם מודה לזה, ודוקא במקום החיבור של הדפנות היה עוביו שבע אצבעות.

⁴⁰ הרלב"ג כתב בפירוש התורה פרשת תרומה ואולם עובי אלו החלות לא הוגבל כי כבר יתחלק לפי קושי הבצק ורכותו, והקשה שבלתי אפשרי במציאות לעשות משני עשרונים סולת, לחם מצה שאורכו י' טפחים ורוחבו ה' טפחים ועוביו טפח, וכתב ולפי דעתי היה עובי פחות מאצבע וזה יתבאר משיעור העשרון שהבצק כשיהיה מצה לא יהיה נוסף כמותו על כמות הקמח ואם היה שיהיה נוסף הנה הוא מעט אבל יראה בחוש שכמות הבצק הזה הוא פחות מכמות הקמח ולזה לא יתכן שיהיה עובי אלו החלות כי אם פחות מאצבע, ועוד שכבר התבאר שם שיעור שתי הלחם שהיו באים בעצרת שהם באים חמין שהיה כל אחד מהם עשרון והנה היה ארכו שבעה טפחים ורחבו ארבעה וקרנותיו ארבע אצבעות והוא מבואר שהבצק שיהיה חמין הוא רב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

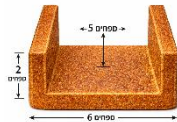
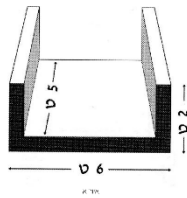
הכנת למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

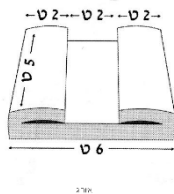
פחות מאצבע⁴¹. וי"א⁴² שרק דפנותיו הזקופות צריכות להיות בעובי טפח, שמניחים עליהן חלות אחרות, וכדי שלא ישברו יש לעשותן עבות.

ולאחר שקיפלוהו בצדדים ובכך עשו לו דפנות, לדעה זו, נותרה ללחם תחתית רחבה, מרובעת, דהיינו, שאינה עגולה, ובעלת ארבע צלעות, אבל לא היו צלעותיה שוות, אלא היתה בצורת מרובע ארוך (מלבן).

וצורת תיבה פרוצה היא תיבה שניטל כיסויה, וכן הדפנות שלאורכה מכאן ומכאן⁴³, ולא נותרו בה אלא התחתית ושתי דפנות לרוחבה זו כנגד זו. וכך בלחם הפנים.

וי"א שכוּפּל את ראשיו לאורכו מכאן ומכאן, עד שתחתיתו הוא ששה טפחים ועל ידי כך תהיינה לו שתי דפנות זקופות זו כנגד זו⁴⁴, כזה

וי"א⁴⁵, שדפנות הלחם לא היו זקופות, אלא משכיב את הכפל על תחתיתו של הלחם וישאר בין שני

הכמות ממה שהיה בהיותו מצה ואם היה הרצון בקרנותיו עביו הנה יהיה שיעור החלה שהיא מצה הבאה משני עשרונים יותר מג' שיעורים מהחלה שהיא המין הבאה מעשרון אחד וזה בלתי אפשר בשום פנים עם שהוא רחוק שיהיה מוגבל האורך והרוחב והעובי כי הכמות יתחלק לפי קושי הבצק ורכותו. וכן עיין בחומר בקודש פ"ב סי' מט שהעובי היה 0.85 אצבע בקירוב ועיי"ש סי' נא הערה ו.

⁴¹ ועיין רש"י כאן שיישב לומר שסמוך לשפתיו צריך שיהיה בעובי טפח, ובאמצעיתו הוא פחות מאצבע ובמהר"ם שיק על תריג מצות מ' צו כתב להיפך שאמצעיתו צריך שיהיה בעובי טפח או שבע אצבעות, ובצדדים הוא מתמעט והולך עד פחות מאצבע

⁴² עי' רש"י פסחים לו. ד"ה שכן "אפילו הכי עובי דפנותיו טפח דהיינו לחם שהיו לו פנים, ואין פנים פחותין מטפח", ותשב"ץ שם והנוכת הבית שם ובית דוד שם ושושנים לדוד שם וזכור לאברהם תו"מ שם בדעתו

⁴³ רגמ"ה שם צד ב ד"ה כמין תיבה, ושטמ"ק שם; עי' רש"י שם ד"ה כמין תיבה

⁴⁴ רש"י כאן ועל התורה וכ"כ ברבינו בחיי שם וכ"כ ברלב"ג מובא בכס"מ שם.

⁴⁵ דעת הרמב"ם שם שכתב "והשולחן אורכו שנים עשר טפח ורחבו ששה טפחים, נותן אורך החלה על רוחב השולחן נמצאת החלה יוצאת שני טפחים מכאן ושני טפחים מכאן, וכופל את היוצא מכאן ומכאן וישאר בין שני הקצוות רוח באמצע" וכך ביארו מהר"י קורקוס ורדב"ז. ועי' רדב"ז שם, שאף לפ"ד הלחם היה כמין תיבה פרוצה, כיון שהיה ריות בין שני הקצוות של הכפלים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

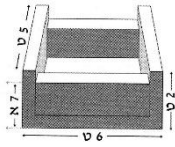
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

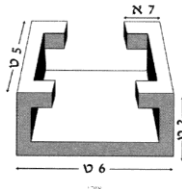
הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

הקצוות רוח באמצע ריוח של שני טפחים⁴⁶. כזה

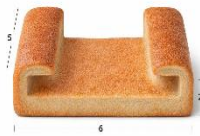
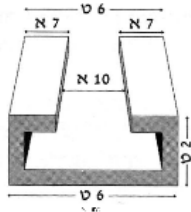

וי"א⁴⁷, שלחם הפנים היה מוקף בארבע דפנות, ולא היה פרוץ משני צידיו, אלא שהדפנות לאורכו היו נמוכות בשיעור אצבע מהדפנות לרוחבו. כזה

וי"א⁴⁸ שהיה מדביק חתיכות בצק כעין קרנים, באורך שבע אצבעות, בכל אחת מארבע הזוויות של הלחם, נראשי הדפנות⁴⁹, והיו כופפים אותן לצד פנים. כזה

וי"א⁵⁰ שלאחר שעשה את הלחם שטוח, היה כופל את אורכו מכאן ומכאן באורך שבע אצבעות, ולאחר מכן היה כופל פעם נוספת בשיעור טפחים, או בשיעור טפחים

ומחצה ואותן שבע אצבעות שהיו גבוהות קודם הכפילה, היו עכשיו כפופות לצד פנים, ונמצא שמסככות על החלל של הלחם, כעין תקרה משני צדדיו⁵¹. כזה

⁴⁶ זוהי ששינונו במשנה, שלרבי מאיר היו טפחיים ריוח באמצע, כדי שתהא הרוח מנשבת, והיינו באמצע הלחם, בין שני הכפלים. עיין מהר"י קורקוס

⁴⁷ מרכה"מ בד' רמב"ם שם, שהדפנות לאורך הלחם היו בגובה שבע אצבעות, וזו כוונת רמב"ם, והדפנות לרוחבו היו בגובה שני טפחים

⁴⁸ עי' רגמ"ה מנחות שם ד"ה וקרנותיהן ורש"י שם ד"ה וקרנותיה ורע"ב שם פי"א מ"ד תשב"ץ ח"א סי' קלד, בדעת הרלב"ג.

⁴⁹ כעין קרנות המזבח, אלא שקרנות אלו לא נשארו זקופות כלפי מעלה. ועי' חומר בקודש פ"ב סי' מט, שתחילה היה מדביק את הקרנות על עליונו של לחם בארבע זוויות, ואחר כך היה כופל את הדפנות כלפי מעלה.

⁵⁰ תשב"ץ שם, בד' רמב"ם תו"מ שם, וכע"ז במרכה"מ (חעלמא) אלא שהוא פי' שתחילה היו עושים בצק מרובע, ואח"כ מדביקים את הדפנות, ואח"כ את הקרנות.

⁵¹ ודעת הרלב"ג שמות כה ל. שקרנות הלחם הן הזוויות של הדפנות, והיינו, שדפנות הלחם היו חתוכות בזוויתיהן באלכסון שאורכו שבע אצבעות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

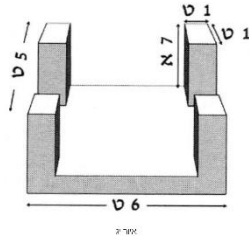

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וי"א⁵² שעובי קרנותיו היה טפח על טפח והדפנות הן קרנים שגובהן שבע אצבעות, הקבועות בארבע הזוויות של

תחתית הלחם⁵³. כזה ➔

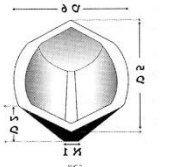
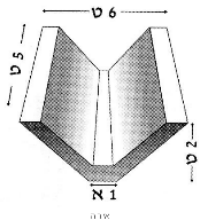

וי"א⁵⁴ שלא היה ללחם קרנים כלל.

וי"א⁵⁵ שצורתו כספינה רוקדת, כספינה שאין לה תחתית רחבה, אלא רחבה מלמעלה וכלה והולכת כלפי מטה, וכן שני ראשיה חדים

והולכים וגבוהים ואינם נוגעים במים, ומתוך כך מרקדת והולכת מהר. ואף ללחם הפנים, אין עושים תחתית רחבה, אלא בשיעור אצבע בלבד, באמצע אורכו כנגד כל רוחבו, ומכל מקום, לא היתה משופעת כלפי מעלה – כספינה שמשופעת בחלקה הקדמי והאחורי, כדי שתוכל לשוט במהרה – אלא היתה

ישרה לכל אורכה. כזה ➔

או כזה ➔

וי"א⁵⁶ שמשום מצות לחם הפנים יכול לעשות את הלחם כרצונו, ואין מחלוקתם אלא במה שנהגו. וי"א⁵⁷ שלסוברים שעושים את הלחם כמיין תיבה פרוצה, אין לעשותו כמיין ספינה רוקדת, שלדעתם אורכו של הלחם צריך למלא את כל רוחב השלחן, ולחם העשוי כמיין ספינה רוקדת, אין תחתיתו ממלאת את רוחב השלחן.

ו. השלחן ארכו י"ב ורחבו ו' לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' נותן ארכו כנגד רחבו של שולחן כופל טפחיים מכאן

⁵² בקודש שם סי' נא הערה ו וקוני' מסגרת טפח

⁵³ שתחילה היה כופל את הלחם מכאן ומכאן – בשיעור טפחיים, או בשיעור טפחיים ומחצה – ואחר כך היה

חותך את הדופן העומדת באמצעה ומקפלה לצדדים, עד שנעשית לשתי קרנות מכאן ומכאן

⁵⁴ כך פשטות דברי הרמב"ם הנ"ל דעוביו היינו קרנותיו ועיין ערוה"ש העתיד סי' קי סכ"ה שהקרנות היו קבועות

בארבע הזוויות של תחתית של הלחם מלמטה, באופן שהתחתית לא נגעה בשלחן או בחלה שתחתיה, אלא

עמדה על קרנות קטנות כעין רגלים

⁵⁵ עיי' חזקוני שמות שם, ועיי' לה"מ שם וערוה"ש העתיד סי' קי סכ"א, שהטעמים שנתנו להכריע כר' חנינא,

אינם מספיקים לפסוק דלא כברייתא וכו' יוחנן וכהכרעת ר' יהודה. ועיי' חזון נחום מנחות פי"א מ"א, שאין

הכרח מד' רש"י והרמב"ם שפסקו כר' חנינא, וכעיי' בהר המוריה תו"מ שם בד' הרמב"ם, וסיים: וצ"ע.

⁵⁶ חזו"א מנחות סי' מב ס"ק כח.

⁵⁷ עיי' ערוה"ש העתיד סי' קי סכ"ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

וטפחיים מכאן וטפחיים ריוח באמצע כדי שתהא הרוח מנשבת בהם

השולחן אורכו⁵⁸ שנים עשר טפה ורחבו ששה טפחים⁵⁹, נותן אורך החלה שהיא ששה טפחים (לאחר שכופל שתי טפחים מכל צד כמו שהתבאר), על רוחב השולחן, ורוחב החלה שהי חמש לאורך השולחן וכן מניח חלה על גבי חלה עד שעורך שש חלות, וכן עושה בצד המערכה שנייה שש חלות, נמצא שיש שתי טפחים ריוח בין סדר צד אחד לצד השני ששם הניחו הבזיכין.

ז. אבא שאול אומר שם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים

ושני הבזיכין⁶⁰ שמניחין בהן הלבונה על השולחן בצד המערכות הן הנקראין כפותיו. וכך היו עושין נותנין⁶¹ בצד כל מערכה כלי שיש בו קומץ לבונה שנאמר (ויקרא כד פסוק ז) וְנָתַתָּה עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זָפָה, וכלי זה הוא הנקרא בזך, נמצאו שני קומצי לבונה בשני הבזיכין, ושוליים היו לבזיכין כדי שיניחום על השולחן. וי"א שהניחו בזיכין על הלחם העליון אחד בסדר זה ואחד בסדר השני.

ח. וארבעה סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן שהיו סומכין בהם שנים לסדר זה ושנים לסדר זה וכ"ח קנים כחצי קנה חלול ארבעה עשר לסדר זה וי"ד לסדר זה

⁵⁸ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה ט, והלכות בית הבחירה פרק ג הלכה יב
⁵⁹ ורבי מאיר למעמיה דאמר כל האמות היו בינוניות וצריך מעם למה פסק כר' מאיר ואפשר שמעמו מפני
ששנינו שם במשנה דאבא שאול ס"ל כוותיה. כס"מ שם. עוד נראה לענ"ד דסוגיא דשמעתא דמנחות צ"ח ב'
אזלא אליבא דר"מ. הר המוריה שם. פלוגתא הוא בירושלמי סוטה ר' יוחנן וריש לקיש ופסק כר' יוחנן. גם
מש"ס דילן פ' בא לו נראה דהלכה כר"מ. ישועות מלכו שם.

⁶⁰ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ג הלכה יד
⁶¹ תמידין ומוספין שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

בעשיית השולחן נאמר (שמותר כה פסוק כג, כט) וְעִשִׂיתָ שְׁלֶחָן עֲצֵי שִׁטִּים וגו'. וְעִשִׂיתָ קְעָרְתָיו וְכַפְתָּיו וְקִשּׁוֹתָיו וּמִנְקִיתָיו. וכבר התבאר שם שקערותיו אלו הדפוסין שבהם הכינו את הלחם⁶², וארבעה סניפין⁶³ של זהב היו לשלחן מפוצלין בראשיהן שהיו סומכין בהן שתי המערכות של לחם הפנים, שנים מסדר זה, ושנים מסדר זה ועל הקרקע היו עומדים⁶⁴. וי"א⁶⁵ שהם הנאמרים בתורה קְשׁוֹתָיו. וי"א⁶⁶ שהם מִנְקִיתָיו.

והסניפין י"א⁶⁷ שהם מין יתרות זהב עומדין בארץ וגבוהים עד למעלה מן השולחן מעט יותר מ"ב טפחים כנגד גובה מערכת הלחם, ומפוצלים חמישה⁶⁸ פצולים כלומר חריצים שעשו בהם חריץ⁶⁹ זה למעלה מזה, וראשי הקנים שבין לחם ללחם סמוכין על אותן פצולין, כדי שלא יכבד משא הלחם העליונים על התחתונים וישברו. כזה ➔

וי"א⁷⁰ שכל מקל מהם אחד מתחת ומפוצל ממעל לשני ראשים ומספרם ארבעה שהיו סומכים בהם את סדרי המערכה.

וי"א⁷¹ שהסניפין סומכין דופני הלחם שלא ישתברו וכל פיצול ופיצול גבהו טפחים ורחבו חמשה במדה גובה ורחב כל דופן לחם ולחם. אולי כזה ➔

⁶² רמב"ם שם

⁶³ רמב"ם שם הלכה יג

⁶⁴ לח"מ תמידין ומוספים שם הלכה ב

⁶⁵ רמב"ם שם כגמ' להלן צו

⁶⁶ דעת רש"י בחומש שם כדעת התרגום ועיי"ש ברמב"ן.

⁶⁷ רש"י עה"ת

⁶⁸ ברש"י כתב ששה ועיין בפני ר' חיים פלטיאל עה"ת שם שפי' שהפיצול השישי היה משמש לתת עליו הבזך של לבונה שלא יכבד על הלחם. וא"כ לדידן דקיי"ל כאבא שאול שבזיכי לבונה על השולחן הונחו היו רק חמשה פיצולים. וברא"ם תיקן הגי' ברש"י וגרס חמשה. ועיין גור אריה שם

⁶⁹ דברע דוד להמ"ז עה"ת שם

⁷⁰ ר' אברהם בן הרמב"ם עה"ת שם

⁷¹ חזקוני עה"ת שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

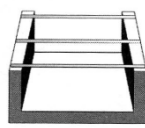
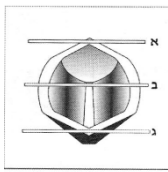
הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וב"ח קנים של זהב כל אחד מהן כחצי קנה חלול היו לו, ארבעה עשר לסדר זה וארבעה עשר לסדר זה. והם י"א⁷² שנקראים מְנַקְיָתָיו. וי"א⁷³ שהם קְשׁוּתָיו.

ודבר ברור בתורה⁷⁴ שהוא שתים עשרה חלות כל חלה שני עשרונים, ועורכין אותו שני סדרים, שש חלות בכל סדר, חלה על גבי חלה ובין כל שתי חלות שלשה קנים של זהב כדי שתהיה הרוח מנשבת⁷⁵ בו⁷⁶, וסומך כל מערכה בשתי סניפין.

אלו הארבעה עשר קנים נותן החלה הראשונה על עצמו של שולחן ונותן בין ראשונה ושנייה שלשה קנים, וכן בין כל חלה וחלה שלשה קנים ובין ששית וחמישית שני קנים בלבד, לפי שאין על הששית אחרת נמצאו ארבעה עשר בכל מערכה ומערכה.

ט. לא סידור קנים ולא נטילתם דוחה את השבת אלא נכנס מערב שבת ושומטו ונותנו לארכו של שלחן

הקנים הרי הם מוקצה בשבת מכיון שאין עליהם שם כלי⁷⁷, ולא סדור הקנים⁷⁸ ולא נטילתן דוחה את השבת, אלא מערב שבת נכנס ושומטן ונותנן

⁷² רמב"ם שם הלכה יד

⁷³ רש"י

⁷⁴ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין שם הלכה ב

⁷⁵ וכן ברש"י עה"ת שם כתב כן אך לעיל מיניה כתב "וראשי הקנים שבין לחם לחם סמוכין על אותן פצולין, כדי שלא יכבד משא הלחם העליונים על התחתונים וישברו" וע"כ צ"ל שהיו חלולים כדי שלא יתעפשו והניחום כדי להחזיק את משקל הלחם.

⁷⁶ פ"י ולא יתעפש ואף דקי"ל דסילוקו כסידורו מדכתיב לשום לחם חם ביום הלקחו מ"מ לא היו סומכין על הנס ותדע דכמה שולחנות של שיש היו במקדש כדי שלא יסריח הבשר אף דקי"ל לא הסריח בשר הקדש מעולם. מעשה רקח שם

⁷⁷ תורת הקדשים מה. אות כ

⁷⁸ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין שם הלכה יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

על הרצפה⁷⁹ לאורך השולחן, ובאחד בשבת⁸⁰ נכנס וחלה ראשונה⁸¹ משאיר על פהרו של השולחן, וחלה שניה שמונחת על גבה מנביה ראשיה ומכנים תחתיה שלושה קנים, וכן בין כל חלה וחלה מלבד הששית, שמניח תחתיה רק שני קנים כדלעיל.

י. כל הכלים שהיו במקדש ארכו לארכו של בית

השלחן⁸² היה מונח ארכו לאורך הבית ורוחבו לרוחב הבית וכן שאר כל הכלים שבמקדש אורכו לאורכו של בית ורחבו לרוחב הבית חוץ מן הארון שהיה אורכו לרוחב הבית, כמו שיתבאר להלן דף צח: בעזרה"ת ושם יבואר שנחלקו באופן הנחת המנורה.

יא. נמצא שלחן מקדש י"ב טפחים למעלה

מערכות הלחם הניתנות על השלחן, ששה לחמים בגובה שני טפחים עם הקנים שביניהם גובהן י"ב טפחים וקצת, וכל גובה זה נתקדש בקדושת כלי שרת, ומקדש את הראוי להנתן בתוכו דהיינו הלחם והלבונה. ומה שאינו ראוי להנתן לתוכו מקדשו להפסל, אך אינו מקדשו להקרב כמו שהתבאר בסוטה דף יד: וזבחים דף פו: ולעיל דף ז. ודרף מד: ודרף עט: ודרף צ.

לפיכך קמוץ מנחה⁸³ ונתן הקומץ למעלה על השלחן כנגד גובה מערכת לחם הפנים, קדשו השלחן להפסל בלינה, כמו שהתבאר לעיל דף פז: אבל אינו מקדשו ליקרב, ואינו קרב עד שיתקדש בכלי שרת הראוי לקומץ. וי"א⁸⁴ שאף אם יחזירו לעשרון נפסל, הואיל שנתקדש הקומץ על השולחן ועשאו שלא כמצותו.

⁷⁹ כס"מ שם דאילו על השלחן ממש לית להו מקום וכמש"כ התוס' צ"ז א' ד"ה לאורכו וכו' יעו"ש

⁸⁰ בגמ' איתא במוצאי שבת.

⁸¹ תורת הקדשים מה: אות ע

⁸² רמב"ם הלכות בית הבחירה שם הלכה יב

⁸³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה כד הרמב"ם לא הזכיר דין זה בבזיכי לבונה ומשמע כמו

שכתבו תוד"ה מהו דאיירי במנחה עיי"ש

⁸⁴ פי' השני ברש"י וכן נראה שהסכימו בתוד"ה מהו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

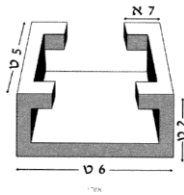
הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

**יב. והאיכא קנים קנים שקועי משקע להו ... משום איעפוש
לחם... דמגבה ליה פורתא**

י"א⁸⁵ שבעוד לחם הפנים עדיין בצק עושה בהם פגימות בראשם כדי שכ"ח הקנים שבין הלחמים ארבעה עשר קנים שבכל צד ישקע אותן קצת בתוך הלחם כדי שלא יוגבה מערכת הלחם על ידן הרבה יותר מי"ב טפחים. ונותנים הקנים כדי שתהיה הרוח מנשבת⁸⁶ בו⁸⁷, ולא יתעפש מלבד תחת הלחם התחתון שמכיוון שהיה נתון על מהרו של שולחן לא היה מתעפש. בדלעיל.

**יג. והאיכא קרנות קרנות לגוויה דלחם כייף להו ולחם עלייהו
נח ליה**

כבר התבאר שי"א⁸⁸ שהיה מדביק חתיכות בצק כעין קרנים, באורך שבע אצבעות, בכל אחת מארבע הזוויות של הלחם, בראשי הדפנות⁸⁹, והיו כופפים אותן לצד פנים. כזה

⁸⁵ תורת הקדשים שם אות ל ותמה אמי לא הזכירו הרמב"ם. ומה שלא הזכיר הרמב"ם "והאיכא בזיכין בגוויה דלחם הוו יתבי ולבהדי לחם הוו קיימי" לא קשה דאנן קיי"ל כאבא שאול דהבזיכין היו מונחים על השלחן בדלעיל.

⁸⁶ וכן ברש"י עה"ת שם כתב כן אך לעיל מיניה כתב "וראשי הקנים שבין לחם ללחם סמוכין על אותן פצולין, כדי שלא יכבד משא הלחם העליונים על התחתונים וישברו" וע"כ צ"ל שהיו חלולים כדי שלא יתעפשו והניהום כדי להחזיק את משקל הלחם.

⁸⁷ פי' ולא יתעפש ואף דקי"ל דסילוקו כסידורו מדכתיב לשום לחם חם ביום הלקחו מ"מ לא היו סומכין על הנס ותדע דכמה שולחנות של שיש היו במקדש כדי שלא יסריח הבשר אף דקי"ל לא הסריח בשר הקדש מעולם. מעשה רקח שם

⁸⁸ עי' רנמ"ה מנחות שם ד"ה וקרנותיהן ורש"י שם ד"ה וקרנותיה ורע"ב שם פי"א מ"ד תשב"ץ ח"א סי' קלד, בדעת הרלב"ג.

⁸⁹ כעין קרנות המזבה, אלא שקרנות אלו לא נשארו זקופות כלפי מעלה. ועי' חומר בקודש פ"ב סי' מט, שתחילה היה מדביק את הקרנות על עליונו של לחם בארבע זוויות, ואחר כך היה כופל את הדפנות כלפי מעלה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

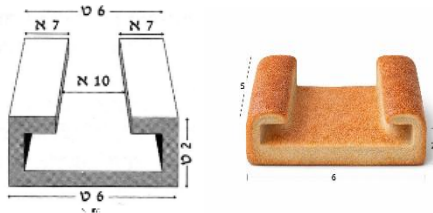
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וי"א⁹⁰ שלאחר שעשה את הלחם שטוח, היה כופל את אורכו מכאן ומכאן באורך שבע אצבעות, ולאחר מכן היה כופל פעם נוספת בשיעור מנחות, או בשיעור מנחות ומחצה ואותן שבע אצבעות שהיו גבוהות קודם הכפילה, היו עכשיו כפופות לצד פנים, ונמצא שמסככות על החלל של הלחם, כעין תקרה משני צדדיו⁹¹. כזה

וי"א⁹² שלא היה ללחם קרנים כלל.

דף צו:

ד. מסגרתו למטה היתה ... מסגרתו למעלה היתה

נצטוינו בעשיית השולחן לעשות לו מסגרת⁹³, ומסגרת י"א שהיתה השולחן היתה מתחת למשטח השולחן והיתה⁹⁴ מחוברת אליו ומשטח השולחן חלק היה. וי"א⁹⁵ שהיתה מחוברת ברגלים ומשטח השולחן מונח עליה. וי"א⁹⁶ שהמסגרת⁹⁷ למעלה היתה מחוברת למשטח ובולטת ממנו למעלה.

⁹⁰ תשב"ץ שם, בד' רמב"ם ת"מ שם, וכע"ז במרכה"מ (העלמא) אלא שהוא פי' שתחילה היו עושים בצק מרובע, ואח"כ מדביקים את הדפנות, ואח"כ את הקרנות.

⁹¹ ודעת הרלב"ג שמות כה ל. שקרנות הלחם הן הזויות של הדפנות, והיינו, שדפנות הלחם היו חתוכות בזוויתיהן באלכסון שאורכו שבע אצבעות

⁹² כך פשטות דברי הרמב"ם הנ"ל דעוביו היינו קרנותיו ועיין ערוה"ש העתיד סי' קי סכ"ה שהקרנות היו קבועות בארבע הזוויות של תחתית של הלחם מלמטה, באופן שהתחתית לא נגעה בשולחן או בחלה שתחתיה, אלא עמדה על קרנות קטנות כעין רגלים

⁹³ תורת הקדשים שם מ, ובזבח תודה שם ד"ה מסגרתו תמה אמאי לא הזכירו הרמב"ם.

⁹⁴ תודה לדברי ובסוכה ה. ד"ה מסגרתו בשם ר"ת

⁹⁵ תוס' שם שחלקו על ר"ת וכ"כ רש"י תרומה כה כה

⁹⁶ בכור שור ופי' ר' אברהם בן הרמב"ם וחזקוניעה"ת שם

⁹⁷ וודאי עובי השולחן היה מפה דכל מעשיו הי' כמעשה הארון (כן הובא בתו' סוף חגיגה ובמנחות דף צ"ו) ועובי ארון העץ הי' מפה א' כדמשמע ביומא ממעשה הארונות שעשה בצלאל, ועוד יש ללמוד מנחות שבכלים עיין סוכה ה' ומסגרת מפה א' הי' בולט למעלה מעובי השולחן למ"ד מסגרתו למעלה היתה ואנן קי"ל כמ"ד מסגרתו למעלה היתה כי אליב"י מבלא המתהפכת מבעיא דאיכא למימר שלחן פשוט טהור ואסמכת' הי' האי לימוד דת"כ כדמשמע בתו' לכך פסק הרמב"ם דשלחן הוא מדרבנן טמא כדהבי' בפ"א מה' כלים בספרו ועוד משמע כן בפ"ד דאל"כ ד' מידות בכלי עץ אלא וודאי דהא טמא דקאמר שם הוא מדרבנן וכן מביאת בפרק כ"ח דכלים על כלי שטף דשלחן אינו טמא כ"א מדרבנן ואיתא בהדי' כן בש"ת מהר"ם פאדווא סי' ל"א שהרמב"ם סובר כן שאינו טמא כ"א מדרבנן ואי ס"ל מסגרתו למטה היתה כדפרש"י למטה ברגליו א"כ היה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

הלכה למעשה

טו. טבלא המתהפכת טמאה ... תיבעי לך

י"א⁹⁸ שפשוטי כלי עץ שיש להם בית קיבול בתחתיתם שאפשר להשתמש בו טמאים, וי"א⁹⁹ שדינם כפשוטי כלי עץ, שאינו טמא אלא מדרבנן. ויש שכתבו¹⁰⁰ שספק הוא אם טמא מן התורה.

טז. וכל כלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה ... מה שק מטלטל מלא וריקן אף כל מטלטל מלא וריקן

כבר התבאר במסכת יומא כא: ובהגיגה דף כו: שבטומאת כלים¹⁰¹, כלי המחזיק כמות של מ' סאה (332 ל' לגר"ח נאה, 572 ל' לחזו"א) אינו מקבל טומאה, מכיון שלענין טומאת כלים צריך שיהא הכלי דומה לשק שיהא

מוכח ששלחן פשוט טמ' מן התורה משלחן של מקדש דקא' קרא השלחן הטהור מכלל שהוא טמא ולפחות בשלחן פשיטא דטהור א"ו דקיי"ל כמ"ש מסגרתו למעלה היתה א"כ היה עובי השלחן והמסגרת ב' טפחים ... והיותר נ"ל למ"ד מסגרתו למעלה הי' המסגרת עודף על רוחב השלחן שהרי מקום הלחם הי' ששה טפחים מ"ש כמו שמצינו שפליגי במנחות במקום הלחם לתרוייהו אורך הלחם ממלא כל רחבו של שלחן וע"כ צ"ל שהי' המסגרת הוין מרוחבו של שלחן והיאך מקשה אמתא באמתא היכי יתיב דה"ל יותר מאמה לפחות וצ"ל דמקשה למ"ד מסגרתו למטה היתה. שו"ת מעיל צדקה סימן לט

⁹⁸ עיין מעיל צדקה שם דתליא אי מסגרתו למעלה או למטה. והוא ס"ל למעלה היתה אולם עיין מל"מ ריש פ"ד דכלים דאפשר שלשני הדעות הוי דרבנן.

⁹⁹ כן נראה מהרשב"א ב"ב סו. שלא חילק ולבאורה ראיא גמורה מהרמב"ם הלכות כלים פרק א הלכה ח וז"ל פשוטי כלי חרס כגון מנורה וכסא ושולחן של חרס וכיוצא בהן אין מקבלין טומאה מן הטומאות. ולא חילק אי הוא טבלא המתהפכת, אולם יש לדחות שכלי חרס ודאי אינו מקבל שאינו ומיא דשולחן שבמשכן ועוד שהרי בפשוטי כלי עץ בהלכה י כתב "כגון הלוחות והכסא והעור שאוכלין עליו וכיוצא בהן אינן מקבלין טומאה אלא מדברי סופרים" ולא הזכיר שולחן אך אפשר שלא הזכיר שולחן כדי שיהיה דבר ששייך בו טומאת מדרס. ועיי"ש פ"ד ה"א שהזכיר שולחן ככלי שאין לו בית קיבול ואינו טמא אלא משום משמשי אדם מדרבנן, ולא חילק אי הוי טבלא המתהפכת

¹⁰⁰ שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא - יורה דעה סימן קט וז"ל וגם דע כפי שראיתי במדינה זו כל הדפים שהנשים עורכות עליהם אינם בכלל טבלא המתהפכת כלל שאל"כ היה מקום להסתפק שמקבלין טומאה מן התורה עיין מנחות דף צ"ו ע"ב ובתוס' שם בד"ה ולדברי האומר ובמס' ב"ב דף ס"ו ע"א בתוס' בד"ה ושאני וכו' יעויין שם.

¹⁰¹ כל זה בערוך השולחן העתיד הלכות כלים סימן קפח סעיף א - ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

מטלטל מלא וריקן, וכלי של מ' סאה אינו מתטלטל מלא מפני כובדו, ואלו המ' סאה הם בדבר לח וביבש ששים סאה דהגודש הוי שלישי. אולם יש כלים שעל אף שהם גדולים מארבעים סאה הרי הם טמאים¹⁰².

והכלל הוא כך כלי עין העשוי לנחת, כלומר שהוא עשוי לעמוד על מקום אחד ולא יטלטלוהו תדיר ממקום למקום, כמו שלחן של המקדש אינו מקבל טומאה, לא מן התורה ולא מדברי סופרים שאינו דומה לשק שמטלטלין אותו.

אך כל כלי עין העשוי להתטלטל מלא וריקן כשק אפילו היה מחזיק מאה סאה, ואף על פי שיש לו שוליים הואיל ואינו עשוי לנחת ה"ז מקבל טומאה דין תורה כשאר כלי קיבול,

כל כלי עין שהוא סתם, אם היו לו שוליים לישב עליהם על הקרקע כדי שלא יהא נוח להתנגלגל והיה מחזיק ארבעים סאה בלח אינו מקבל טומאה כלל לא מן התורה ולא מדברי סופרים מפני שחזקתו שעשוי לנחת.

שולחנות שלנו הם מהכלים העשויים לנחת, ואינם מקבלים טומאה. בשונה משולחנות של זמן הגמ' שהיו קטנים והיו נותנין שלחן לפני כל אחד ואחד, שאינם עשויים לנחת ומקבלים טומאה.

הלכתא למשיחא

יז. על השלחן הטהור טהור מכלל דאיכא טמא

¹⁰² והכי תניא בת"כ בפ' שמיני: כלי עין יכול אף השידה תיבה ומגדל וכו' שמחזיקין מ' סאה וכו' ת"ל מכלי עין ולא כל כלי עין, יכול שאני מוציא דרדור עגלה וקסתות מלכים וכו', ת"ל: כל כלי עין ריבה, ומה ראית וכו' ת"ל שק מה שק מיטלטל במילואו אף אני מרבה דרדור עגלה וכו' שהן מטלטלין במילואן, ומוציא אני את השידה תיבה ומגדל שאין מיטלטלין במילואן וכו', עכ"ל הת"כ. ולמדנו מזה שהכלים הידועים שמטלטלין אותן בגדלותן אף שהטלטול הוא על ידי שוורים מקבלין טומאה, ורק בסתם כלים כמו שידה תיבה ומגדל אין מקבלין טומאה כשמחזיקין מ' סאה מפני שאין דרכן להתטלטל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

כבר התבאר במסכת חגיגה דף כז: שמזבח הזהב ומזבח הנחושת שהנם כלי העשוי לנחת כלומר שאינו מטלטל והרי הוא קבוע במקומו, ואינם מקבל טומאה, ואע"פ שמצופין בזהב ונחושת אין מקבלים טומאה, מפני שציפוייהן של המזבחות כבטלין לגביהן¹⁰³. אך השולחן שעליו לחם הפנים מקבל טומאה. מפני שמגביהין אותו להראותו לעולי הרגלים, כמבואר להלן וא"כ אינו כלי העשוי לנחת¹⁰⁴.

יח. מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראין בו לחם ואומרי' להם ראו חיבתכם לפני המקום... נס גדול נעשה בלחם הפנים סילוקו כסידורו שנאמר לשום לחם חם ביום הלקחו

עוד התבאר בחגיגה שם י"א¹⁰⁵ שברגלים היו מגביהין השולחן ומציאין או לחוץ לעזרה¹⁰⁶, להראות לעולי רגלים את הנס שבלחם שהוא חם כמו ביום שנאפה, וי"א שבשבת שבתוך המועד סמוך לסדור לחם הפנים היו מגביהין את השלחן ומושכין אותו מעט לצד פתח ההיכל, כדי שיראו אותו מרחוק שהרי היה נתון לצד צפון ועדיין הוא לפניהם, אבל לא היו מגביהין אותו לחוץ. ומיד היו הכהנים מסדרין הלחם החדש ומוציאין הישן ומראין אותו לעולי רגלים ראו חיבתכם לפני המקום שעברו עליו ח' ימים ועדיין הוא חם.

¹⁰³ כלומר דהמזבחות אין מקבלין טומאה דמזבח הנחשת הכתוב קראו אדמה, דכתיב מזבח אדמה תעשה לי ומזבח החצון היה במקום המזבח שעשה משה [תוס' שם], ומזבח הזהב איתקש למזבח החצון, דכתיב בכמדבר [ג'] המנורה והמזבחות, הוקשו זה לזה, ולכן אף על גב שהיו מצופין במתכות וכלי מתכות מקבלין טומאה אך הציפוי בטל לגביהו, ולמדו זה משלחן שהיה ג"כ מצופה בזהב והתורה קראתו עץ כדכתיב ביהוקאל. ערוך השולחן העתיד שם סימן קכא סעיף יא

¹⁰⁴ ואף על פי שהיה מצופה זהב וקי"ל דכלים המצופים אינם מקבלים טומאה שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ הכי איתא בסוף חגיגה ובפרק שתי הלחם. משנה למלך הלכות מטמאי משכב ומושב פרק יא הלכה יא

¹⁰⁵ כך משמע מלשון הרמב"ם "והנה מדבריו נראה שהיו יכולין כל ישראל ליגע בשלחן אלא שהזוהר, ולפי"ז צ"ל שהוציאו את השלחן לחוץ דאל"כ הא בהיכל אסורים ליכנס לבד הכהנים, והתוס' שם כתבו באמת דהאזוהרה היתה לכהנים עמי הארץ שנכנסים להיכל להשתחוות ע"ש, דס"ל דרק היו מגביהין אותו במקומו למעלה וכל ישראל רואין מרחוק, אבל בירושלמי איתא שהיו מוציאין אותו לחוץ כדברי הרמב"ם וכן משמע להדיא ביומא כא.

¹⁰⁶ ונחשב לפני תמיד גם בעזרה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

והוא עושה נס זה שאתם חביבין לפניו ואפילו בעצרת אם לא חל בשבת אפשר היו מתעכבים לראות הנס ואם לא התעכבו כבר הכירו הנס מהרגלים שעברו. וי"א¹⁰⁷ שלא היו מוציאים אותו כלל¹⁰⁸ ומה שהזהירו שלא תגעו בשלחן, בכהנים עמי הארץ ההולכין להיכל להשתחוות קאמר שאילו ישראל לא היו ראוין לילך אף בין האולם ולמזבח.

יט. השלחן והדולבקי שנפחתו או שחיפן בשייש ושייר בהן מקום הנחת כוסות שמאין

עוד התבאר שם שהשולחן¹⁰⁹ או הדולפקי שחיפן בשייש ושייר בהם מקום הנחת הכוסות מקבלין טומאה, ואם חיפה הכל טהור, בין בציפוי עומד בין בציפוי שאינו עומד בין שחיפה את לבזבזיו בין שלא חיפן בין שהיו של עצים חשובים כגון אשכרוע וכיוצא בו בין שהיו של שאר עצים הואיל וחיפן כולן טהורין.

¹⁰⁷ רש"י ותוס' מובא במל"מ שם

¹⁰⁸ ועיין חז"א או"ח סוס"י קכט, ומנחות סי' ל"ס ק"ד ד"ה והא. שאם הוציאוהו משם בטלה מצותו, ואינו חשוב "לפני תמיד" והכוונה היא שהיו מגביהים אותו במקומו בהיכל, או שיש גזרת הכתוב מיוחדת, שברגלים מותר להוציא את הלחם מן ההיכל.

¹⁰⁹ רמב"ם הלכות כלים פרק ו הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

